NORAKSTS
Lieta Nr.142287111
(1-2002-12/25)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā, 2012.gada 19.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M. Markovs,

rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pēc *I.H.* sūdzības par Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes 2011.gada 8.novembra lēmuma Nr.10/108910225/2848 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2011.gada 15.septembrī Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu – paziņojumu Nr.108910225 (turpmāk – protokols-paziņojums), kurā konstatēja, ka 2011.gada 15.septembrī plkst.15.32 transportlīdzeklis *Volvo* ar valsts reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/* bija novietots stāvēšanai Rīgā, pie Šmerļa ielas 3, publiskajos apstādījumos, neievērojot Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – Ceļu satiksmes noteikumi) 4.punktā noteiktās prasības, un transportlīdzekļa vadītājs ir izdarījis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) $149.^{10}$ panta devītajā daļā minēto administratīvo pārkāpumu. Transportlīdzekļa vadītājam nolemts uzlikt naudas sodu Ls 20.

Nepiekrītot protokolam – paziņojumam, *I.H.* (turpmāk – sūdzības iesniedzējs) to

apstrīdēja.

Ar Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes 2011.gada 8.novembra lēmumu Nr.10/108910225/2848 (turpmāk – Lēmums) protokols – paziņojums atstāts negrozīts. Lēmumā norādīts turpmāk minētais.

[1.1] Saskaņā ar Rīgas domes 2010.gada 30.marta saistošo noteikumu Nr.62 „Rīgas pilsētas apstādījumu uzturēšanas un aizsardzības noteikumi" (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr.62) 10.2.punktu transporta līdzekļu novietošana publiskos apstādījumos Rīgas pilsētā nav atļauta. Tātad sūdzības iesniedzējs ir pārkāpis citu normatīvo aktu prasības un tādējādi pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu 4.punktā noteikto pienākumu izpildīt ceļu satiksmes dalībnieka pienākumus. LAPK kā atsevišķs pārkāpums nav minēts transportlīdzekļa novietošana publiskajos apstādījumos, līdz ar to ir pamats piemērot LAPK 149.^{10} panta devīto daļu.

Saistošo noteikumu Nr.62 3.punktā ir norādīts, ka apstādījumi, kas atrodas Rīgas pilsētas publiskajā ārtelpā (ielās, bulvāros, laukumos, parkos, skvēros un krastmalā) un kas bez ierobežojuma pieejami sabiedrībai, ir publiski apstādījumi. Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes ieskatā vieta, kur stāvēšanai novietotajam transporta līdzeklim ar valsts reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/* tika sastādīs protokols – paziņojums, ir uzskatāma par publiskajiem apstādījumiem, jo tā bez ierobežojumiem ir pieejama sabiedrībai.

No pārkāpuma vietā un brīdī veiktajiem fotouzņēmumiem redzams, ka vieta, kur bijis novietots transportlīdzeklis ar valsts reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/*, ir uzskatāma par publiskajiem apstādījumiem. Tādējādi lietā ir vispusīgi, pilnīgi un objektīvi noskaidrots, ka ir izdarīts Ceļu satiksmes noteikumu 4.punkta pārkāpums, par ko ir paredzēta atbildība LAPK 149.^{10} panta devītajā daļā.

[1.2] Par LAPK 149.^{10} panta devītās daļas pārkāpumu ir paredzēts tikai viena soda veids un apmērs – Ls 20. Tas nozīmē to, ka, konstatējot attiecīgo pārkāpumu, iestādei nav nepieciešams vērtēt lietas apstākļus, lai pamatotu konkrēta soda apmēra piemērošanu un pietiek tikai ar pārkāpuma konstatāciju.

[1.3] Lietderības apsvērumi tika veikti, izvērtējot arī administratīvā akta vajadzību un piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai - lai ceļu satiksmes dalībnieki ievēro automašīnu novietošanas noteikumus.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, sūdzības iesniedzējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā. Sūdzībā norādīts, ka Lēmumā nav vērtēts pieteicēja arguments, ka, sastādot protokolu – paziņojumu, nav ievērotas Administratīvā procesa likuma 67.pantā noteiktās prasības.

Ceļu satiksmes noteikumu 4.punkts nosaka vispārīgu prasību ceļu satiksmes dalībniekiem ievērot ceļu satiksmes noteikumus, bet neparedz noteiktu administratīvā pārkāpuma sastāvu, līdz ar to šīs normas piemērošana ir pieļaujama tikai kopā ar kādu citu tiesību normu, kas reglamentē konkrēta administratīvā pārkāpuma sastāvu ceļu satiksmē.

No protokolā – paziņojumā norādītās burtu un ciparu kombinācijas „RDSKNN 62.10.2” nav skaidrs, kāds ceļu satiksmes noteikumu punkts ir pārkāpts.

[3] Rīgas pašvaldības policija (turpmāk – atbildētāja) lietā sniegtajos rakstveida paskaidrojumos norāda, ka sūdzību neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem.

Attiecībā uz sūdzības iesniedzēja argumentiem par protokola-paziņojuma noformējumu atbildētāja norāda, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 81.panta piekto daļu apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tādā veidā, kādā tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Šādā veidā tas ir izpildāms un to var pārsūdzēt tiesā.

[4] Tiesa konstatē, ka sūdzības iesniedzējs izteicis lūgumu izskatīt lietu rakstveida procesā *(lietas 28.lapa)* un lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, lai lietu skatītu rakstveida procesā.

Saskaņā ar LAPK 289.^{6} panta pirmās daļas otro teikumu pēc tās personas lūguma, kura saukta pie administratīvās atbildības, tiesa administratīvā pārkāpuma lietu var skatīt rakstveida procesā. Ievērojot minēto un izvērtējot lietā esošos dokumentus, tiesa atzīst, ka lieta ir izskatāma rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, atzīst, ka sūdzība ir pamatota un apmierināma.

[6] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka 2011.gada 15.septembrī transportlīdzeklis *Volvo* bija novietots stāvēšanai pie Šmerļa ielas 3.nama Rīgā atbilstoši kā tas fiksēts administratīvā pārkāpuma lietā esošajā fotofiksācijā *(lietas 24.lapa).*

Sūdzības iesniedzējs saukts pie administratīvās atbildības, pamatojoties uz LAPK 149.^{10}panta devīto daļu par Ceļu satiksmes noteikumu 4.punkta un Saistošo noteikumu Nr.62 10.2.apakšpunkta pārkāpumu.

[7] Saistošo noteikumu Nr.62 1.1.apakšpunkts noteic, ka visi Rīgas pilsētas apstādījumi, kas atrodas uz valsts, pašvaldības un privātīpašumā esošas zemes, ir pilsētas apstādījumu fonds. Visi apstādījumu dekoratīvie koki ir pilsētas vērtība.

Saistošo noteikumu Nr.62 10.2.apakšpunkts noteic, ka publiskajos apstādījumos papildus 9.punktā noteiktajam aizliegts braukt un novietot mehāniskos transportlīdzekļus, ja tas nav saistīts ar apstādījumu apsaimniekošanu.

[8] LAPK 149.^{10} panta devītā daļa noteic, ka par citu šajā kodeksā neminētu apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu – uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam 20 latu apmērā.

Ceļu satiksmes noteikumu 4.punktā noteikts, ka ceļu satiksmes dalībniekiem

jāizpilda šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus, jāizpilda policijas darbinieku un to personu norādījumi, kuras pilnvarotas regulēt satiksmi, kā arī jāievēro luksoforu signālu, ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības.

[7] Izvērtējot lietas apstākļus, tiesa secina, ka nav šaubu par to, ka sūdzības iesniedzējs transportlīdzekli bija novietojis teritorijā, kas Saistošo noteikumu Nr.62 izpratnē uzskatāma par publiskiem apstādījumiem un nav šaubu par to, ka sūdzības iesniedzēja transportlīdzeklis netika izmantots darbībām, kas saistītas ar apstādījumu apsaimniekošanu, tādējādi ir konstatējama formāla faktiskās situācijas atbilstība Saistošo noteikumu Nr.62 10.2.apakšpunkta saturam.

Pārbaudot pieņemtā Lēmuma pamatotību, tiesai ir jāpārbauda, vai sūdzības iesniedzējs ir pārkāpis Lēmumā minētās tiesību normas un vai pastāv pamats sūdzības iesniedzēja saukšanai pie administratīvās atbildības atbilstoši LAPK 149.^{10}panta devītās daļas noteikumiem.

[8] Saistošo noteikumu Nr.62 35.punkts noteic, ka par šo saistošo noteikumu pārkāpšanu iestājas atbildība saskaņā ar LAPK.

Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām" 14.panta trešo daļu pašvaldības savu funkciju izpildes nodrošināšanai likumā noteiktajos gadījumos izdod saistošus noteikumus.

Likuma „Par pašvaldībām" 43.panta pirmā daļa noteic, ka pašvaldība ir tiesīga izdot saistošus noteikumus, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos, tostarp arī par republikas pilsētas vai novada teritorijas labiekārtošanu, zaļumstādījumu uzturēšanu un aizsardzību. Šā panta ceturtā daļa noteic, ka pildot deleģētās valsts pārvaldes funkcijas un pārvaldes uzdevumus, dome var pieņemt saistošos noteikumus tikai tad, ja tas paredzēts likumā vai Ministru kabineta noteikumos.

No minētām tiesību normām secināms, ka pašvaldībai ir tiesības izdot saistošos noteikumus, ja to paredz likums vai Ministru kabineta speciāls deleģējums. Pašvaldībai nav tiesību regulēt jebkādus publiski tiesiskus jautājumus un paredzēt par to atbildību, ja tas ir paredzēts citos likumos (nav pieļaujama noteikumu un atbildības dublēšana).

[9] Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 1.panta 3.punktu ceļš ir jebkura satiksmei izbūvēta teritorija (autoceļš, iela, prospekts, šķērsiela un tamlīdzīgas teritorijas visā platumā, ieskaitot brauktuvi, ietves, nomales, sadalošās joslas un saliņas). Savukārt šā likuma 1.panta 5.punkts noteic, ka ceļu satiksme ir attiecības, kas rodas, pārvietojoties pa ceļiem ar transportlīdzekļiem vai bez tiem.

Ceļu satiksmes likuma 3.panta pirmā daļa noteic, ka ceļu satiksmes tiesiskais pamats ir šis likums un citi likumi, Ceļu satiksmes noteikumi un citi Ministru kabineta normatīvie akti, valsts standarti, kā arī starptautiskie līgumi, kuru dalībvalsts ir Latvija, savukārt šā panta otrā daļa noteic, ka ceļu satiksmes kārtību Latvijā nosaka

Ministru kabinets, apstiprinot Ceļu satiksmes noteikumus.

Ievērojot norādīto tiesību normu regulējumu, tiesa secina, ka likums nepiešķir pašvaldībām tiesības pieņemt normatīvos aktus, kas regulē ceļu satiksmes organizēšanas jautājumus (šāds deleģējums nav paredzēts likumā „Par pašvaldībām), bet šāds deleģējums ar Ceļu satiksmes likumu ir piešķirts tikai Ministru kabinetam.

[10] Saistošie noteikumi Nr.62 izdoti, pamatojoties uz deleģējumu, kas izriet no likuma „Par pašvaldībām" 43.panta pirmās daļas un regulē likuma „Par pašvaldībām 43.panta pirmās daļas 9.punktā paredzētos jautājumus (teritorijas labiekārtošana, zaļumstādījumu uzturēšana un aizsardzība).

Saistošo noteikumu Nr.62 1.punktā noteikts, ka šie noteikumi nosaka apstādījumu uzturēšanas un aizsardzības kārtību, ārpus meža zemes augošu koku ciršanas kārtību un zaudējumu atlīdzības par dabas daudzveidības samazināšanu aprēķināšanas un maksāšanas kārtību Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā. No Saistošo noteikumu Nr.62 mērķa un satura redzams, ka tie ir vērsti uz pilsētvides saglabāšanu un vides objektu saglabāšanu un aizsardzību, bet tie nav saistāmi ar ceļu satiksmes drošību vai tās organizēšanu. Saistošajos noteikumos Nr.62 paredzētais aizliegums ar transportlīdzekļiem iebraukt apstādījumos ir vērsts tieši uz zaļo zonu un apstādījumu aizsardzību, nevis satiksmes organizēšanu pašvaldības teritorijā.

[11] Sūdzības iesniedzēja pārkāpums kvalificēts pēc LAPK 149.^{10}panta devītās daļas. Šis pārkāpums iekļauts LAPK desmitajā „a" nodaļā „Administratīvie pārkāpumi ceļu satiksmē", no kā viennozīmīgi secināms, ka šajā nodaļā iekļauto pārkāpumu objekts ir ceļu satiksmes drošība, nevis apstādījumu aizsardzība. Tādējādi secināms, ka sūdzības iesniedzēja darbībās nav LAPK 149.^{10}panta devītajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva.

[12] Saistošo noteikumu Nr.62 35.punkts noteic, ka par šo saistošo noteikumu pārkāpšanu iestājas atbildība saskaņā ar LAPK, kas nozīmē, ka saistošajos noteikumos atbildība netiek paredzēta. Atbilstoši likuma „Par pašvaldībām" 43.pantam pašvaldība ir tiesīga pieņemt saistošos noteikumus un paredzēt atbildību par jautājumiem, kas nav regulēti likumos. Arī likuma „Par pašvaldībām" 21.panta pirmās daļas 16.punktā noteikts, ka dome var izskatīt jebkuru jautājumu, kas ir attiecīgās pašvaldības pārziņā, turklāt tikai dome var: apstiprināt saistošus noteikumus un noteikt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka pieņemot saistošos noteikumus, pašvaldība vienlaicīgi paredz arī atbildību par to pārkāpšanu. Tas nozīmē, ka pašvaldība nevar ar saistošajiem noteikumiem regulēt noteiktas tiesiskas attiecības, bet atbildības iestāšanos pārnest uz LAPK normām, jo šādā gadījumā ar saistošiem noteikumiem tiktu paplašināts LAPK sevišķajā daļā paredzēto pārkāpumu sastāvs.

LAPK 149.^{10}panta devītā daļa piemērojama gadījumos, kad pārkāpti citi šajā kodeksā neminēti apstāšanās vai stāvēšanas noteikumi. Minētā tiesību norma nav tulkojama tādējādi, ka jēdziens „LAPK neminēti apstāšanās vai stāvēšanas

noteikumi" aptvertu arī citā normatīvajā aktā (piemēram, pašvaldības saistošajos noteikumos) tieši paredzētus noteikumus, par kuru neievērošanu piemērojams konkrēts administratīvā soda apmērs *(Sk. Administratīvā apgabaltiesas 2012.gada 1.jūnija spriedumu lietā Nr.A42803409).*

Transportlīdzekļa novietošana zālājā vai apstādījumos nav tieši aizliegta ar Ceļu satiksmes noteikumiem. Rīgas pašvaldības policijas atsaukšanās uz Ceļu satiksmes noteikumu 4.pantu šajā gadījumā neliecina, ka no satiksmes drošības viedokļa apstāšanās zālājā būtu aizliedzama. Ceļu satiksmes noteikumi nekādā veidā neregulē braukšanu pa pļavu, zālāju, mežu, dārzu un citām tamlīdzīgām vietām, kā arī transportlīdzekļu novietošanu šādās vietās. Tiesas ieskatā atbildībai par transportlīdzekļu novietošanu zaļajā zonā ir jāiestājas saskaņā ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem un administratīvais sods ir uzliekams saskaņā ar saistošajiem noteikumiem. Uz to ir norādījusi arī Administratīvā apgabaltiesa virknē nolēmumu *(skat., piem., Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 21.novembra spriedumu lietā Nr.A42903009, 2012.gada 5.marta spriedumu lietā Nr.A42765109, 2012.gada 1.jūnija spriedumu lietā Nr.A42803409, 2012.gada 30.augusta spriedumu lietā Nr.A42881509).*

[13] LAPK 210.panta otrā daļa noteic, ka administratīvo pārkāpumu lietas par pašvaldības saistošo noteikumu pārkāpumiem izskata pašvaldības administratīvā komisija, savukārt šā kodeksa 214.[1]pantā likumdevējs nav paredzējis tiesības administratīvo pārkāpumu lietas par pašvaldības saistošo noteikumu pārkāpumiem izskatīt pašvaldības policijai. Lēmumu lietā ir pieņēmusi pašvaldības policija. Tas nozīmē, ka administratīvā pārkāpuma lietu ir izskatījusi iestāde, kas nav pilnvarota.

[14] Ņemot vērā spriedumā iepriekš izdarītos secinājumus, ka pārkāpums nepareizi kvalificēts pēc LAPK 149.[10] panta devītās daļas un ka sodu piemērojusi iestāde, kas nav tiesīga izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu, Lēmums ir atceļams.

[15] LAPK kodeksa 289.[12]panta pirmās daļas 1.punkts *(likuma redakcijā no 2012.gada 1.jūlija)* noteic, ka tiesa neatkarīgi no sūdzības iesniedzēja motīviem atceļ iestādes lēmumu un nosūta lietu jaunai izskatīšanai iestādei pēc piekritības, ja lietu izskatījusi iestāde, kurai nebija tiesību administratīvā pārkāpuma lietu izskatīt. Līdzīgs regulējums bija paredzēts arī LAPK 286.panta pirmās daļas 2.punktā *(likuma redakcijā līdz 2012.gada 30.jūnijam)*, bet tiesas tiesības atcelt lēmumu un nosūtīt lietu atkārtotai izskatīšanai bija ierobežotas ar LAPK 37.pantā noteikto četru mēnešu noilguma termiņu administratīvā soda uzlikšanai pārkāpējam.

LAPK 239.panta 7.punkts *(likuma redakcijā līdz 2012.gada 30.jūnijam)* noteica, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja ir pagājuši šā kodeksa 37.pantā paredzētie termiņi. Pašlaik spēkā esošais LAPK 37.pants noteic, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā var uzsākt ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, — no pārkāpuma pārtraukšanas dienas. LAPK 37.pants redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas brīdī (likuma redakcijā līdz 2012.gada 30.jūnijam) noteica, ka personai nevar piemērot administratīvo sodu, ja no administratīvā

pārkāpuma izdarīšanas dienas ir pagājuši četri mēneši.

LAPK 8.panta trešā daļa noteic, ka lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama saskaņā ar likumu, kas spēkā pārkāpuma lietas izskatīšanas laikā un vietā. Tiesa, izvērtējot minētās tiesību normas secina, ka likuma redakcija, kas bija spēkā līdz 2012.gada 30.jūnijam, ir personai labvēlīgāka, jo saskaņā ar LAPK vēsturisko redakciju lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā būtu izbeidzama, pamatojoties uz LAPK 37.panta pirmo daļu un 239.panta 7.punktu. Tāpēc tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā ir piemērojams tāds tiesību normu regulējums, kas ir personai labvēlīgāks, tādējādi Lēmums ir atceļams, bet lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otro daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt *I.H.* sūdzību par Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes 2011.gada 8.novembra lēmuma Nr.10/108910225/2848 atcelšanu.

Atcelt Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes 2011.gada 8.novembra lēmumu Nr.10/108910225/2848 (administratīvā pārkāpuma protokols Nr.108910225) un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā desmit darba dienu laikā no tā paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) M.Markovs

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas tiesnesis

_____ M.Markovs

Rīgā, 2012.gada 19.oktobrī.